

Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Publieksactiviteiten
2. Bezoekers
3. Educatie
4. Collectie
5. Gebouwen en terrein
6. Organisatie, bestuur en toezicht
7. Financiën

Annemarie den Dekker
directeur-bestuurder rijksmuseum Muiderslot

Voorwoord

Voor ons ligt het jaarverslag van Rijksmuseum Muiderslot over 2024: een jaar waarin het Muiderslot zich opnieuw heeft bewezen als een plek waar geschiedenis, cultuur en natuur samenkomen. We kijken terug op een jaar vol inspirerende ontmoetingen, vernieuwende programma's en een groeiende betrokkenheid van ons publiek. Met dit verslag geven we inzicht in de hoogtepunten, uitdagingen en ambities van het Muiderslot.

Een dynamisch jaar

In 2024 wisten we met een rijk en gevarieerd publieksprogramma zowel vaste bezoekers als nieuwe doelgroepen te verwelkomen. Onze exposities, van 'Design by Nature' tot de 'KlimaatExpo', boden inspirerende perspectieven op de wisselwerking tussen mens en natuur. Podiumprogramma's zoals de 'Poetryslam' en 'Hellend Vlak' gaven ruimte aan jong talent en maatschappelijke thema's, terwijl educatieve initiatieven als 'Juniorgidsen' en 'Het Groene Kasteel' de jongste generaties betrokken bij onze rijke geschiedenis.

Groei en betrokkenheid

Met 161.690 bezoekers zagen we een mooie spreiding over het jaar, mede dankzij onze seizoensgerichte programmering en doorlopende openstelling. De stijgende waardering van ons publiek, zowel offline als online, onderstreept de relevantie van ons aanbod. Via sociale media, podcasts en onze website bereikten we een bredere doelgroep dan ooit. En onze inspanningen op het gebied van toegankelijkheid en inclusie blijven vruchten afwerpen.

Duurzaamheid en toekomst

Duurzaamheid stond hoog op de agenda in 2024. We namen belangrijke stappen met energiebesparende maatregelen, vergroening van het terrein en verduurzaming van onze gebouwen. De realisatie van het nieuwe educatieve kasteelatelier en de werkzaamheden aan De Tuinkamer, ons nieuwe horecapaviljoen, dragen niet alleen bij aan een betere bezoekerservaring, maar ook aan ons streven naar een toekomstbestendig en duurzaam museum.

Samenwerking en vooruitblik

Onze resultaten zijn mede te danken aan de inzet van een toegewijd team van medewerkers, vrijwilligers, sociaal-maatschappelijke partners en financiers. Samen hebben we gewerkt aan een toekomstbestendig Muiderslot, geworteld in historie maar met een open blik naar morgen.

In 2025 bouwen we hierop voort, met een vernieuwde vaste opstelling, tentoonstellingen, een versterkt educatief programma en verdere stappen in verduurzaming en publieksbereik. Met veel trots en dankbaarheid presenteer ik dit jaarverslag. Ik nodig iedereen uit om mee te kijken naar een jaar waarin we samen het Muiderslot hebben laten bloeien en groeien.

Annemarie den Dekker
directeur-bestuurder
Rijksmuseum Muiderslot

1. Publieksactiviteiten

In 2024 heeft het Muiderslot zich opnieuw gepositioneerd als een levendige plek met een divers publieksprogramma. Het kasteel, de collectie, de tuinen en het omringende water stonden centraal in onze activiteiten en vertelden de veelzijdige geschiedenis van het Muiderslot. De weelderige tuinen, gekoesterd om hun biodiversiteit, speelden een grote rol in de beleving van de bezoekers. Ons gevarieerde kunst-, cultuur- en natuuraanbod omvatte dit jaar exposities, rondleidingen, workshops, theater, poëzie, spoken word en concerten. En dat met oog op talentontwikkeling, zo laagdrempelig mogelijk en steeds meer aan de hand van de seizoenen. In de zomer van 2024 namen we bovendien het nieuwe kasteelatelier in gebruik. Inloopactiviteiten en workshops voor jong en oud kunnen nu op een inspirerend plek gegeven worden.

PRESENTATIES/EXPOSITIES

Design by nature: bloemen en insecten *16 maart t/m 12 mei 2024*

In het voorjaar kon je in de betoverende wereld van de lente stappen bij het Muiderslot. De kasteeltuinen stonden op het punt te ontluiken en het voorjaar drong het kasteel binnen. De bezoekers konden zich laten verwonderen door de pracht van de natuur door de ogen van getalenteerde kunstenaars tijdens de voorjaarsexpositie 'Design by nature'. Fotograaf Marit van Ekelenburg bracht met verbluffende close-ups de structuren en schoonheid van insecten tot leven, terwijl het stylisten-duo The Wunderkammer de kasteelruimten versierde met eigentijdse bloemencreaties.

Via een speciale audiotour werden bezoekers meegenomen op een reis door de tijd, waar bloemen en insecten niet alleen de tuinen verfraaiden, maar ook hun stempel drukten op schilderijen en meubels. Bezoekers ontdekten hoe de natuur al eeuwenlang een onuitputtelijke bron van inspiratie is voor creatieve ontwerpen en kunstvormen.

KlimaatExpo Muiderslot

1 juni t/m 15 september 2024

Het Muiderslot besteedde in deze Klimaatexpo aandacht aan de huidige uitdagingen rond klimaatverandering. Twintig kunstenaars reflecteerden op dit thema. Met het Muiderslot als prachtige locatie, omringd door weelderige tuinen die worden gekoesterd vanwege hun biodiversiteit, waren in het kasteel en de tuinen kunstwerken opgesteld. Een innovatieve expositie waarbij je op een inspirerende en educatieve manier werd aangemoedigd om na te denken over je eigen rol in het behoud van onze planeet en bij te dragen aan een duurzame toekomst. Via speciale randprogrammering met workshops en voorstellingen werden bezoekers uitgedaagd zelf deel te nemen aan deze expositie. Deze tentoonstelling is in samenwerking met ArtWorlds tot stand gekomen.

Tropische planten: groene migratie

15 juni t/m 8 september 2024

Tropische planten in Nederland in de 17e eeuw? Ja, echt! Toen P.C. Hooft in het Muiderslot woonde, waren er al planten uit onder andere Afrika, Amerika en Azië. Maar wat waren dat voor planten? En hoe kwamen die hier terecht? Dat ontdekten bezoekers tijdens deze presentatie in de kasteeltuin en tropische kas van het

Muiderslot. We organiseerden tuintours, waarin gidsen samen met bezoekers in de geschiedenis en het groen doken.

Winterkasteel

14 december 2024 t/m 23 februari 2025

Hoe was het leven vroeger op een koud en tochtig kasteel tijdens de winter? Hoe kwamen mensen aan warmte, licht, water en voedsel? Samen met de stylisten van The Wunderkammer toverden we het Muiderslot om tot sfeervol, winters kasteel. De bijbehorende audiotour versterkte de beleving en gaf aanvullende informatie, verhalen, muziek en tips en trucs voor (over)leven in de wintertijd. In de kerstvakantie trokken activiteiten bij het Winterkasteel veel bezoekers, waaronder de bouw van het grootste LEGO® winterkasteel en de humoristische 'snerttours'. Het onderwijs kwam op bezoek voor winterse museumlessen.

PODIUMACTIVITEITEN

Naast een kasteel is het Muiderslot ook een van de oudste podia van Nederland. In de 17e eeuw, tijdens het verblijf van P.C. Hooft, traden hier al muzikanten, dichters, schrijvers en kunstenaars op. Deze rijke podiumtraditie zetten we vandaag de dag voort. De Ridderzaal is nog altijd het decor voor talloze optredens van diverse artiesten.

We zetten de podiumfunctie van het Muiderslot in als laagdrempelige kennismaking met cultuur. In 2024 varieerde het aanbod van theater, poëzie en spoken word tot dansvoorstellingen, cabaret en concerten. Naast professionele cultuurmakers gaven we nieuw creatief talent een podium. Zo zijn we een platform voor talentontwikkeling. Een greep uit de podiumactiviteiten van het afgelopen jaar:

Poetryslam Muiderslot

Tijdens de Nationale Poëzieweek, op 28 januari, bruiste het in het Muiderslot. Tijdens een Poetryslam namen schrijvers en dichters het Muiderslot over en droegen ze hun eigen werk voor in de Ridderzaal van het kasteel. Ze traden hiermee in de voetsporen van schrijver, dichter en kasteelbewoner P.C. Hooft.

De Mattheus Passie

Op 8 maart was in de Ridderzaal van het Muiderslot de bijzondere paasvoorstelling Mattheus Passie te bewonderen. Een van de grootste muziekwerken in de klassieke muziek werd vertolkt in een gedurfde en verfrissende bewerking. Een unieke uitvoering waarin klassieke en Latijns-Amerikaanse muziek elkaar ontmoetten. Theatermaker Jan Rot († 22-04-2022) maakte de Nederlandse vertaling waarin op indrukwekkende wijze het verhaal van de evangelist wordt verteld. Oud-nieuwslezeres Noraly Beyer nam de rol van

verteller op zich. De muziek werd verzorgd door het orkest Musica Extrema met sopraan Claudia Patacca en bariton Joost van Tongeren.

Keti Koti Familietheater

Ter ere van de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 toonden we de familievoorstelling Toriman. In deze vrolijke en interactieve voorstelling nam Wijnand Stomp iedereen mee op avontuur. Als de levenslustige spin Anansi reed hij op de rug van meneer Tijger naar het paleis van de Koning. De grote en kleine bezoekers konden Anansi helpen om de grote zoutwaterplas over te steken naar de nieuwe wereld. Het was een betoverende reis vol avontuur en wijsheid!

Hellend Vlak

Op zaterdagavond 14 september was de voorstelling Hellend Vlak te zien. Deze voorstelling, over het veranderende klimaat, was de afsluiting van de KlimaatExpo. De voorstelling vond plaats in de slotgracht waar dansers op een drijvend dak keuzes moesten maken tussen elkaar helpen of voor je eigen hachje gaan. In deze bijna absurdistische voorstelling werd het publiek betrokken bij de nijpende situatie van de stijgende zeespiegel. Voor de realisatie van deze voorstelling op het Muiderslot werkten we samen met het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

KLIMATROUTEN
CLIMATEWAY

Writers in Residence

Tussen 7 en 11 oktober hebben we een writer in residence uitgenodigd in het kader van de Kinderboekenweek. Illustrator en kinderboekenschrijver Rhaida el Touny werkte deze week in de Ridderzaal aan een gedicht met het thema 'Lekker Eigenwijs'. Ze liet zich inspireren door het eeuwenoude kasteel, de bewoners en door de (school)kinderen die geboeid naar haar illustratiekunsten keken en luisterden naar haar verhaal.

Kindertheater

Afgelopen jaar programmeerden we iedere maand een familievoorstelling voor kinderen en hun ouders, verzorgers, opa's en oma's. De variatie van de voorstellingen was groot. We toonden onder andere de volgende voorstellingen: Klein Duimpje, Ridder Rom en ridder Rolien, Woelig Watertheater, professor Bombastix en de Sprookjesmakers, De draad van Alexander, Hakim op z'n best, Brief voor de koning en Assepoes.

MUSEALE EVENEMENTEN EN CULTURELE ACTIVITEITEN

Ridders op het kasteel

Ook dit jaar waren er weer ridders op het Muiderslot! Zo organiseerden we ridderweekenden met riddergevechten, straattheater, live muziek en middeleeuws eten. Op 19 en 20 oktober liet de

Hanzecompagnie tijdens het middeleeuwse Ambachtenfestival oude ambachten zien zoals boekbinden en smeden, en waren er verschillende doe-activiteiten. Met het mooie herfstweer genoten beide weekenden ruim 1.000 bezoekers per dag van deze levendige en educatieve activiteiten.

Wintermarkt

Nieuw in 2024 was de wintermarkt in winterse sferen met lokale deelnemers. Op zaterdag 24 en zondag 25 februari konden bezoekers het terrein gratis bezoeken om te genieten van heerlijk eten, warme drankjes, live muziek en speciale rondleidingen. Met een bijzonder optreden van het Gipsy Jazz collectief Douce Ambiance. Het was een groot succes. Op zaterdag waren er 2.067 bezoekers en op zondag maar liefst 2.465.

Nationale Voorleesdagen en het Nationaal Voorleesontbijt

Tijdens de Nationale Voorleesdagen hebben we heel wat boeken verslonden, net zoals schrijver en kasteelbewoner P.C. Hooft dat hier in de 17e eeuw deed. Tijdens het Nationaal Voorleesontbijt werden kinderen voorgelezen door kinderboekenschrijver Maryam Hassouni. In de slotkapel lazen we voor aan jonge kinderen.

Valentijn

Op Valentijnsavond kleurden niet alleen het kasteel, maar ook vele oortjes rood. We

vierden l'amour met Valentijntours door het slot over liefde en lust in de 17e eeuw. We onthulden hoe verlangen eruitzag in de 17e eeuw, wat zich achter de gordijnen van de beddekoets afspeelde en hoe vrij men was in de liefde. In de slotkapel kon je trouwen voor één avond en de kasteeldichter dichtte erop los.

Paasprogramma

Op 31 maart en 1 april vierden bezoekers de Lentemagie met Pasen bij het Muiderslot. Ze deden mee aan de natuurspeurtocht en gingen op zoek naar de eieren van de vogels rond het Muiderslot. Zo ontdekten ze van alles er de verschillende planten en dieren in de tuinen. Ook konden kinderen vogels knutselen en waren er tuintours door de kasteeltuinen over vogelsoorten in de omgeving, hun gedrag en de belangrijke rol die ze spelen in het ecosysteem van de tuinen.

Vliegerfestival

Tijdens Hemelvaart organiseerde het Muiderslot een opwindend en betoverend vliegerfestival. De perfecte plek voor het oplaten van je vlieger, want het kan flink waaien rond het kasteel. Professionele vliegeraars toonden verschillende vliegerontwerpen- en technieken. Kleurrijke en opvallende metersgrote vliegercreaties versierden de lucht. Kinderen konden zelf vliegers maken en deze direct testen.

Zomerkasteel

In de zomervakantie pakten we uit met het zomerkasteelfeest. Bezoekers genoten van straattheater. De Sprookjesspreukspeurder kwam langs en ging samen met kinderen op zoek naar de vergeten sprookjesspreuk. Er waren verschillende creatieve activiteiten in het kasteelatelier zoals Totebags maken van oude 't shirts, je eigen insecten ontwerpen van afvalmateriaal en je eigen papier scheppen. En natuurlijk konden bezoekers aansluiten bij een van de thematours of rondleidingen in de tuinen.

Pruimentijd!

Samen met buurtbewoners beleefden we op 21 juni het begin van de zomer tijdens de Midzomer Picknick. Op 7 en 8 september was vervolgens het terrein gratis toegankelijk tijdens het Pruimenweekend. We vierden de oogst uit onze eigen pruimenboomgaard tijdens twee feestelijke dagen met rondleidingen, proeverijen met likeuren uit onze eigen boomgaard, (creatieve) activiteiten, muziek en een uitgebreide boerenmarkt met kramen vol biologische producten van lokale partners. Het mooie weer en een hoog bezoekersaantal van maar liefst 3.500 bezoekers, maakten het een feestelijke afsluiting van de zomer.

Halloween

Spookt het echt op het kasteel? In de Naargeestige Nachttours op 31 oktober hoorden bezoekers in een donker kasteel

welke gasten uit het verleden 's nachts nog weleens rondspoken in het kasteel. Met alleen een zaklamp van de gids gingen groepen een donker kasteel in....

Kasteel van Sinterklaas

Sinterklaas ontving gedurende drie weekenden lang weer vele blije kinderen in zijn kasteel. Zowel binnen als buiten waren er veel extra activiteiten rondom zijn bezoek. Doordeweeks was het Kasteel van Sinterklaas open voor schoolklassen en BSO's. Het was dan rustiger en ook geschikt voor kinderen die een prikkelarm bezoek wilden brengen.

Historische tastings

Er kleeft een fantastische culinaire geschiedenis aan het Muiderslot. Hoe kookten men hier vroeger en wat aten ze? Wat haalden ze uit de kasteeltuinen? En wat vertellen de schilderijen binnen in het kasteel ons over eten? Elke twee weken nam onze kasteelkok én historicus deelnemers in zijn historische proeverijen mee naar de middeleeuwen en de 17e eeuw aan de hand van smaken en de - elk seizoen andere - verhalen hierachter. In het kader van Ketu Koti gaf gastkok Judith Cyrus een proeverij rondom over de Surinaamse keuken.

Mindful Muiderslot

Tijdens maandelijkse yoga- en mindfulness clinics, workshops gecombineerd met

een kasteeltour, richtten we ons op positiviteit, kracht en ontspanning. Dat is zeer welkom in de hectische tijd waarin we leven. Ruim 700 jaar geleden werd het Muiderslot gebouwd als ondoordringbare vesting die de vijand buiten de deur moest houden. En juist dát is een overeenkomst met de aloude filosofie van yoga; met yoga maak je je immers sterk. Door verschillende lichaamshoudingen en ademhalingstechnieken te oefenen, door gezond te eten en je bewust te zijn van je gedrag, vergroot je je lichamelijke en geestelijke kracht, balans en flexibiliteit. Dit jaar hebben we twee keer een kunstenaar uitgenodigd die de yogadeelnemers meenam in een beleving van VTS - Visual Thinking Strategy. Dit nodigde het publiek uit om de kunstwerken aandachtig te bekijken en er langer bij stil te staan. Deze VTS was een kers op de taart voor de mindful beleving van de bezoekers.

De Maaltuin: geschiedenis & eten

In 2024 kwam pop-up restaurant De Maaltuin twee keer naar het Muiderslot om een culinaire ervaring vol verhalen neer te zetten. Zowel in de winter als in de zomer konden bezoekers de rijke geschiedenis van het Muiderslot proeven en beleven tijdens een ontdekkingstocht door de verschillende ruimtes in het kasteel en de tuinen. Een avond vol eten, drinken, historische verhalen en livemuziek. Met deze activiteit bereikten we een nieuw publiek: jonger, stads en op zoek naar beleving op een bijzondere plek.

2. Bezoekers

Het aantal fysieke bezoeken in 2024 aan het Muiderslot bedroeg 161.690.

Het hele jaar door vonden binnenlandse en buitenlandse bezoekers, van jong tot oud, hun weg naar het Muiderslot. Scholen maakten opnieuw volop gebruik van ons (educatieve) aanbod. Ook online hebben we een groot publiek bereikt. Op sociale media groeide ons volgersaantal, vertelden we (historische) verhalen en boden we een kijkje in de activiteiten in én rondom het kasteel. Verder werden onze videoreeksen zoals de Collectieverkenner bekeken, werd er naar onze Muiderslotcast geluisterd en verschenen er diverse items over ons in de media.

FYSIEKE BEZOEKERS

Bezoekers totaal: 161.690

Betalende bezoekers	79.494
Bezoekers met gratis toegang (ICOM, minder validen, 0-3 jarigen, bijzondere events)	10.967
Scholieren	14.465
Bezoekers met een Museumkaart	51.840
Bezoekers met een Vriendenloterij VIP-kaart	10.789
Bezoekers uit het buitenland	14.845
Bezoekers Podium (exclusief MeeMaakPodium)	597
Bezoekers locatieverhuur	4.475

Strategische merkanalyse Muiderslot

Het Cultuursector Merkenonderzoek heeft in 2024 de naamsbekendheid van Nederlandse culturele organisaties onderzocht. Dit onderzoek is een representatieve steekproef onder de totale bevolking in Nederland boven 18 jaar, dus niet alleen onder cultuurbezoekers. Het onderzoek is ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam en Hendrik Beerda Brand Consultancy. Sinds 2022 is het onderzoek fors uitgebreid en monitort het de 150 spontaan bekendste cultuurorganisaties in detail (musea, theaters, muziek- en dansgezelschappen, filmhuizen). In 2024 stond het Muiderslot op deze overall lijst op plek 25. In de lijst met bekendste musea, stonden we afgelopen jaar op plek 11. Sinds 2022 komt het Muiderslot op de ranglijst voor. Eerder was dit niet mogelijk wegens een te lage spontane naamsbekendheid.

Binnenlandse bezoekers

We boden randprogramma's aan met verschillende thema's en voor alle leeftijden. Er waren (kortings-)acties met de VriendenLoterij en de ANWB.

Buitenlandse bezoekers

Met buitenlands bezoek zaten we dit jaar op een totaal van 9% van onze bezoekers die zich laten registreren als niet uit Nederland afkomstig. In werkelijkheid is dit uiteraard meer. De top 5 herkomst van buitenlandse bezoekers bestond in 2024 uit: 1. Verenigde Staten, 2. Duitsland, 3. Frankrijk, 4. Verenigd Koninkrijk, 5. Italië. In totaal bezochten 14.845 buitenlandse gasten het Muiderslot.

Spreiding over het jaar

In vergelijking met de afgelopen tien jaar waren de bezoekersaantallen dit jaar gelijkmatiger over het jaar verdeeld. Vooral het eerste kwartaal en de laatste twee maanden trokken gemiddeld meer bezoekers dan voorheen. De invoering van de openstelling van het kasteel gedurende het hele jaar sinds november 2019 heeft een merkbaar effect. Deze spreiding van bezoekers is een positieve en duurzame ontwikkeling, omdat we minder afhankelijk worden van de drukke zomermaanden en daardoor ook minder kwetsbaar zijn voor tegenvallend weer in die periode.

Waardering en publieksonderzoek

Uit het bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda Consultancy blijkt dat slechts 5% van onze bezoekers alleen kwam. Bijna iedereen kwam met partner, gezin, familie of vrienden naar het Muiderslot. De meeste bezoekers kwamen uit Noord-Holland, gevolgd door Zuid-Holland en Utrecht. De gemiddelde verblijfsduur was 138,9 minuten. Zo'n 58% van de bezoekers bezocht het Muiderslot voor het eerst. Bezoekers waardeerden het totale bezoek met het rapportcijfer 8,2. De georganiseerde rondleidingen kregen gemiddeld een 8,8 als beoordeling. Bezoekers waarderen in het bijzonder de prettige sfeer, het aantrekkelijke gebouw en het vriendelijke personeel van het Muiderslot.

Speciale vernoemingen

- De museuminspecteurs van Museumkids beoordeelden hun bezoek aan het Muiderslot dit jaar wederom positief. 'Ik vond het heel leuk en grappig. Ik was een echte prinses in mijn prinsessenjurk,' zei een van de inspecteurs. Daarmee waren we in 2024 weer Kidsproof.
- Trots zijn we op de vijfde plek van mooiste gebouwen van Nederland volgens het Cultuursector

Merkenonderzoek, uitgevoerd door onderzoeksbureau Hendrik Beerda Consultancy in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam. Dit onderzoek is een steekproef onder de totale bevolking in Nederland boven 18 jaar, niet alleen onder cultuurbezoekers.

Website

In 2024 bezochten 312.440 gebruikers de website muiderslot.nl met in totaal 511.742 sessies. De bezoekers bevinden zich voornamelijk in Nederland en de meesten zijn tussen de 35 en 65 jaar oud. Gemiddeld brachten ze 1 minuten 21 seconden door op onze website. De hoogste engagement zien we bij bezoekers die via Google organic search binnenkomen (1 minuten 20 seconden). Via social media blijven bezoekers gemiddeld 15 seconden. In totaal bekeken ze 1.407.368 pagina's. Het merendeel deed dat via hun telefoon.

Nieuwsbrief

Het aantal abonnees op onze digitale nieuwsbrief stond eind 2024 op 6.070 abonnees. Abonnees ontvingen afgelopen jaar tien keer onze nieuwsbrief in hun mailbox met onder andere nieuws over onze activiteiten, video's en kijkjes achter de schermen.

Sociale media

Op sociale media bereikten we in 2024 meer mensen. Het aantal volgers op Instagram is gegroeid naar ruim 7.800 volgers (ruim 1.800 meer dan eind 2023). De meeste volgers op Instagram komen uit Amsterdam, Almere en Den Haag, gevolgd door Muiden en Weesp. Het merendeel van deze volgers is tussen de 35 en 44 jaar oud en 72,2% is vrouw. Eind 2024 bedroeg het aantal Facebookvolgers ruim 9.500 (zo'n 400 meer dan eind 2023). Ook hier zijn de meeste volgers vrouw (namelijk 75% vrouw tegenover 25% man) met een leeftijd van 35 tot 44 jaar oud. En op LinkedIn hadden we eind 2024 ruim 2.000 volgers.

In de periode 5 januari 2024 t/m 5 januari 2025 zijn er 78 advertentiecampaagnes gegenereerd via de betaalde vorm van META. In deze periode hebben we hiermee een bereik van 487.447 accounts en 1.710.418 weergaven behaald.

Gedeelde content over het kasteel is het meest populair op onze sociale media. Posts over het kasteel worden het meest bekeken en onze volgers bezoekers onze socials en website voornamelijk na het zien van een reel, video of bericht over het kasteel.

Het Muiderslot in de pers

In 2024 was het Muiderslot weer goed

zichtbaar in de pers, zowel regionaal als nationaal. We werden meer dan 300 keer benoemd in lifestyle tijdschriften, huis-aan-huisbladen, kranten en online nieuwsberichten. Dit resulteerde in een bereik van ongeveer 149 miljoen oplagen en een PR-waarde van €6 miljoen. De media-aandacht richtte zich vaak op het kasteel zelf, de historische tuinen en tijdelijke activiteiten of presentaties.

Enkele van de meest besproken onderwerpen waren de expositie van Marit van Ekelenburg over insecten, de Ridderweekenden en de Klimaatexpo. Zoals elk jaar was ook Het Kasteel van Sinterklaas een favoriet bij de regionale én nationale media.

We werden het meest opgepikt door lokale en regionale nieuwsbronnen zoals *Visit Gooi & Vecht*, de *Gooi- en Eemlander*, *Gooise Meren Nieuws*, *NH Nieuws*. Maar ook toeristische platforms zoals *I Amsterdam* besteedden aandacht aan het Muiderslot, wat resulteerde in een internationaal bereik. Daarnaast zorgde het populaire televisieprogramma *Dwars door de Lage Landen* voor extra publiciteit. In deze serie wandelde de Belgische presentator Arnout Hauben door Nederland en bracht hij een bezoek aan het Muiderslot. Het programma won in 2024 de *Gouden Televizier-Ring*.

3. Educatie

Het Muiderslot is een plek waar verwondering en reflectie samenkomen. Het daagt je uit om meer te ontdekken over jezelf, anderen en de wereld van vandaag. We bieden diverse onderwijsprogramma's aan die verder gaan dan alleen geschiedenis. Onderwerpen als kunst, burgerschap, filosofie, duurzaamheid en natuur komen aan bod. Het ontwikkelen van een kritische blik, openstaan voor geschiedenis en elkaar, én het stimuleren van beweging staan centraal. Onze programma's zijn interactief, prikkelen de zintuigen en moedigen actieve deelname aan.

ONDERWIJS

In 2024 ontvingen we weer veel scholen uit het primair en voorgezet onderwijs. Naast onze programma's over het leven op het Muiderslot, boden we programma's aan over groen, poëzie en water.

Scholen uit de regio en daarbuiten bezochten het Muiderslot. In totaal kwamen er 13.025 leerlingen uit het primair onderwijs op bezoek, 1.440 leerlingen uit het voortgezet onderwijs en 330 studenten uit het MBO/HBO onderwijs.

Daarnaast bereikten we als projectleider Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK3) ook afgelopen jaar weer scholen in onze eigen gemeente Gooise Meren en hebben we verder geïnvesteerd in partnerschappen met scholen in de buurt. In 2024 bereikten we met CmK3 in totaal 4.686 leerlingen van 18 scholen.

Primair onderwijs

Het primair onderwijs volgde diverse interactieve rondleidingen met de thema's water, groen, poëzie en het kasteel. In alle programma's brengen we geschiedenis en actualiteit samen. Door de interactieve en zintuiglijke manier van werken kunnen ook kinderen die minder makkelijk leren, de taal minder goed spreken of snel afgeleid zijn, de lessen goed volgen en beleven ze er plezier aan.

Vanaf half november logeerde Sinterklaas in het Muiderslot. Op speelse wijze ontdekten de kinderen van groep 1 t/m 4 de geschiedenis van het kasteel, terwijl Sinterklaas hen digitaal op schermen meenam in zijn verhaal.

Partnerscholen

In 2024 hebben we onze meerjarige partnerschappen met de Jozefschool uit

Muiden, KC Muiderkring uit Muiden en Elan Primair (speciaal onderwijs) uit Huizen verder verdiept. Met elke school is een programma op maat gemaakt voor diverse groepen, aansluitend bij de specifieke wensen en het curriculum van de school. We draaiden pilots met lessen op school gegeven door onze museumdocenten. Ook zijn we ons beter gaan aansluiten bij onderwijsmethoden, zoals Blink. Een greep uit onze programma's:

Natuureducatie: schooltuinen

De groene geschiedenis van het Muiderslot is sinds 2023 verankerd in het schooltuinenprogramma voor de Jozefschool. Groep 6 zaait, wiedt en oogst van maart tot juli in de schooltuinen van het Muiderslot. Zo leren ze over (vergeten) groenten en kruiden en over wat er vroeger zoal gegeten werd in het kasteel. Diverse workshops en een tour door het kasteel langs kunst- en gebruiksvoorwerpen is ook onderdeel van het programma. Het programma wordt traditiegetrouw afgesloten met een kookles en een feestelijke maaltijd in de kasteeltuinen onder leiding van de kasteel- en schoolkok. Verder kregen de leerlingen van KC Muiderkring afgelopen jaar groenlessen op school.

Kunst@Muiderslot

Ieder jaar ontwikkelen we met de groepen 7 van de Jozefschool een creatief programma bij een van de tijdelijke kunstpresentaties in het Muiderslot. Dit jaar konden de kinderen als allereersten aan de slag in het nieuwe Kasteelatelier! Onder leiding van deelnemende kunstenaars aan onze KlimaatExpo, ontwierpen de kinderen wezens die van afval weer iets waardevols konden produceren. De kunstwerken werden tentoongesteld tijdens de KlimaatExpo. Leerlingen van KC Muiderkring gingen aan de slag met het thema 'Groei en Bloei' en maakten eigen animaties in samenwerking met de Filmhub.

Juniorgidsen

De juniorgidsen van het Muiderslot zijn al lange tijd een begrip. De juniorgidsen zijn scholieren uit groep 8 die rondleidingen geven door het kasteel. Ze worden hiervoor speciaal opgeleid en getraind. Het programma is theateraal en past binnen de geest van het Muiderslot als oudste podium van Nederland én als plek waar participatie van publiek onderdeel is van de programmering. Nieuw dit jaar was dat de juniorgidsen ook kinderen uit groep 5 rondleidden door het kasteel.

Poëzie op het Muiderslot

In de Kinderboekenweek ontwikkelden we met groep 5 van KC Muiderkring een

programma over poëzie. De kinderen traden in de voetsporen van P.C. Hooft door zelf gedichten te schrijven. Ze lieten zich inspireren door de gesprekken met kinderboekenschrijfster en illustrator Rhaida el Touny, die in de Ridderzaal zelf aan een gedicht werkte.

Speciaal onderwijs

De samenwerking met onze partnerschool Elan Primair hebben we in 2024 uitgebreid. De leerlingen van deze school hebben allemaal een vorm van autisme. Samen met de school hebben we verder onderzocht welke werkvormen het beste passen en aansluiten bij de behoeften van de leerlingen. De programma's met de thema's 'Steden en Staten' en 'Tweede Wereldoorlog', sloten goed aan bij de doelgroep en het curriculum van de school.

Voortgezet onderwijs

Poëzieproject Kasteeljuweel

In 2024 hebben we het populaire programma Kasteeljuweel verder uitgerold. In dit laagdrempelige en uitdagende programma leren leerlingen verschillende vormen van poëzie kennen: van klassieke vormen tot rap en spoken word. We zijn een samenwerking aangegaan met poëziedocenten van de School der Poëzie en hebben de poëziewerkshops geactualiseerd. In de zomereditie gingen

leerlingen aan de slag met het thema klimaatverandering en in het najaar met het thema vrijheid. Actualiteit en persoonlijke ervaringen vormden de basis voor de gedichten die ze onder leiding van een poëziedocent schreven. Het project werd afgesloten met een grote finale in de Ridderzaal. De genomineerde leerlingen kwamen met hun ouders naar het Muiderslot en droegen hun gedichten voor. Een jury koos uiteindelijk de drie winnaars.

Samenwerking studenten ROC

Het Muiderslot zet actief in op langere samenwerkingen om zo optimaal met partijen te kunnen groeien. Een van onze belangrijke en duurzame samenwerkingspartners is het ROC Hilversum. Studenten onderwijsondersteuning van het ROC ontwikkelden in het kader van het vak Levensecht leren vier keer in het jaar een creatief programma voor kinderen in het Muiderslot.

Cultuureducatie met Kwaliteit 3 (CmK3)

2024 was het laatste jaar van de 4-jarige regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 3 (CmK3). Als projectleider CmK3 kijkt het Muiderslot trots terug op een geslaagd project. In de periode 2021-2024 ondersteunden we scholen in de gemeente Gooise Meren bij het vormgeven van hun cultuuronderwijs en het verankeren hiervan in het curriculum. In deze rol

verbond en stimuleerde het Muiderslot co-creatie tussen scholen en lokale, culturele organisaties om programma's aan te laten sluiten bij het onderwijs. Verder ondersteunden we beleidsvorming en bouwden we aan een netwerk van cultuurcoördinatoren en lokale culturele instellingen om kennis en deskundigheid te bevorderen.

Inmiddels hebben zeventien van de 21 basisscholen in Gooise Meren een gecertificeerd cultuurcoördinator, zijn er vijftien basisscholen die werken met een actueel cultuurbeleidsplan en vonden er afgelopen jaar tien projecten plaats waarbij scholen en culturele instellingen samenwerkten aan de optimalisatie van de kwaliteit van het lokale cultuuraanbod. Een groot project was de ontwikkeling van het CmK Muiderslot programma, een vakoverstijgend programma dat start met creatief onderzoek op school met een gastdocent uit Gooise Meren in de klas en afsluit met een bezoek aan het Muiderslot. Het multidisciplinaire 'Walt Disneyproject' van de lokale muziekvereniging en de dorpsschool in Muiderberg was een mooi voorbeeld van hoe binnen- en buitenschoolse cultuureducatie elkaar kan versterken en bijdragen aan ouderbetrokkenheid (of 'verbinding in het dorp').

In de periode 2025-2028 gaat het Muiderslot vol enthousiasme verder als projectleider CmK4.

PUBLIEKSBEGELEIDING EN FAMILIES

De publieksprogrammering (hoofdstuk 1) was veelzijdig en afgestemd op een divers publiek. Van drukke Sinterklaas-weekenden, hartverwarmend (familie) theater tot rustgevende mindfulness clinics: het aanbod was groot en de behoefte divers. De combinatie van museumbezoek met een themarondleiding of workshop was populair.

Een greep uit de themarondleidingen van het afgelopen jaar:

- **Sterke vrouwentour:** een kasteel, een glimmend harnas en wapens worden vaak in verband gebracht met mannen. Maar ook vrouwen speelden een belangrijke rol in het kasteel. Waarin lijkt de vrouw uit de middeleeuwen nog op de vrouw van vandaag? Aan de hand van thema's als huwelijk, status, rolmodellen en sociale netwerken werden bezoekers tijdens deze interactieve rondleiding - rondom Internationale Vrouwendag - aan het denken gezet.
- **Liefdestour:** tijdens Pride Amsterdam organiseerden we rondleidingen over liefde, lust, seksuele voorkeuren, de vrijheid om te houden van wie je wilt, genderidentiteiten en slaapkamergeheimen in het verleden. Het ging er vroeger minder preuts aan toe dan wij vaak denken!
- **Tuintour:** ook onze tuinen zitten vol verhalen. In de zomermaanden sloten bezoekers aan bij een rondleiding door de kasteeltuinen over het groene erfgoed van het Muiderslot. over het groene erfgoed van het Muiderslot.
- **Echt Nep - tour:** In oktober, de Maand van de Geschiedenis, vond het grootste geschiedenisevenement plaats, dit jaar met het thema Echt Nep. In een wereld vol nepnieuws, deepfakes en complottheorieën staat de vraag centraal: wat is nog echt? Beeldvorming, framing en misleiding zijn van alle tijden, en ons beeld van geschiedenis verandert mee met de tijdgeest. In het Muiderslot gingen we op zoek naar het schemergebied tussen feit en fictie met gratis instap-tours die de vraag stelden: hoe echt is het kasteel eigenlijk? En wat is nep?

Creatieve workshops en vakantieprogrammering

Regelmatig waren er creatieve activiteiten te doen binnen en buiten het kasteel. Kinderen en volwassenen gingen samen met museumdocenten aan de slag, vaak gecombineerd met een bezoek aan het kasteel en de tuinen. Zo waren er voorleesmiddagen en thematours.

Kasteelatelier

Sinds de zomer van 2024 kunnen bezoekers terecht in een heus kasteelatelier! Tijdens de schoolvakanties werden tal van creatieve inloopactiviteiten en workshops aangeboden, aansluitend bij het seizoen of een tijdelijke tentoonstelling. Zo konden jong en oud bijvoorbeeld bouwen aan het grootste LEGO® kasteel, gingen bezoekers zelf aan de slag met kunst van afvalmateriaal in het kader van de KlimaatExpo, werd er onderwaterkunst gemaakt, boden we een winterse viltworkshop en workshop kalligrafie aan en ontdekten bezoekers in de herfstvakantie hoe je een monoprnt maakt van herfstbladeren.

Audiotours

Naast de 10-talige vaste audiotours - dit jaar in een fris jasje - hebben we twee nieuwe audiotours ontwikkeld. Bezoekers luisterden naar:

- *Design by nature*: een audiotour bij de

gelijknamige fotopresentatie over het voorjaar en insecten.

- *KlimaatExpo*: twintig kunstenaars maakten werk over de klimaatverandering. Deze tentoonstelling was als een interventie in de kasteelzalen en tuinen te zien. Via de speciale audiotour leerden bezoekers verschillende kunstwerken en invalshoeken kennen.

Ruim tweederde van de bezoekers maakte tijdens het bezoek gebruik van een audiotour. Bezoekers gaven aan dat ze de informatie duidelijk en toegankelijk vinden en dat ze door de audiotours van alles geleerd hebben. Het Muiderslot werkt met verschillende toegankelijkheidsadviseurs met een licht verstandelijke beperking die adviseren of het taalgebruik in onze verschillende tours goed te begrijpen is.

PARTICIPATIE & ONTMOETING VOOR IEDEREEN

Het Muiderslot wil een ontmoetingsplek zijn waar onverwachte gesprekken ontstaan en verschillende perspectieven worden belicht. Als rijksmuseum van en voor iedereen stimuleren we de participatie van mensen voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is. Dit geldt voor mensen met een fysieke of verstandelijke beperking,

ouderen of mensen die zich eenzaam voelen. We werken hiervoor samen met sociaal maatschappelijke partners en ervaringsdeskundigen. Ook hebben we contact met collega's van andere musea om elkaar te inspireren en de toegankelijkheid te verbeteren. In 2024 ontvingen we meer dan 730 bezoekers met onze programma's in samenwerking met sociale partners.

Actieve toegankelijkheidsadviseurs

Sinds 2020 werken we samen met Vereniging LFB, de landelijke belangenorganisatie door en voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking. Deze mensen met een licht verstandelijke beperking of autisme zijn onze vaste toegankelijkheidsadviseurs. Als adviseurs geven zij ons gevraagd en ongevraagd advies en helpen ze om onze producten te verbeteren: bijvoorbeeld audiotours, rondleidingen, website, zaalteksten, teksten van tijdelijke exposities, het trainen van de medewerkers voor begrijpelijke taal en bewegwijzering. Dit jaar hielpen ze ons met de teksten van het Winterkasteel en de Klimaatexpo. Tijdens de jaarlijkse Week van de Toegankelijkheid in begin oktober stonden de adviseurs als museumgids op hun favoriete plekken in het kasteel en vertelden ze onze bezoekers in eenvoudige taal wat hun verbinding met die plek is. Deze activiteit is in 2022 en 2023 ook georganiseerd. Wegens het grote succes en de mooie reacties van

bezoekers, hebben dit in 2024 herhaald. Wederom was het een succes, zowel voor de toegankelijkheidsadviseurs als voor de bezoekers!

Fysiek, visueel & auditief toegankelijk

Al jaren zetten we ons in om zo toegankelijk mogelijk te zijn voor iedereen. Zoals elk jaar kregen we weer talloze waardevolle adviezen met betrekking tot toegankelijkheid van onze adviespartner Platform Gooise Meren Toegankelijk!? We hebben optimaal gebruik gemaakt van ons toegankelijke buitenterrein zodat mensen die minder mobiel zijn of in een rolstoel zitten, konden deelnemen aan verschillende activiteiten in de tuinen. Inmiddels hebben we geplastificeerde versies van onze audiotours beschikbaar voor mensen met een auditieve beperking. Onze rondleiding Aanraken Verplicht, waarbij mensen met een visuele beperking met diverse zintuigen veel elementen binnen en buiten het kasteel kunnen ervaren, is wederom erg positief ontvangen. Een ander hoogtepunt dit jaar was het Middeleeuwse Ambachtenweekend. Bijna alle ambachten die dit weekend gedemonstreerd werden, konden bezoekers ervaren door bijvoorbeeld te ruiken of te voelen. Denk aan gesmede wapens, touwen, middeleeuws keramiek, harnassen, in leer gebonden boeken, middeleeuws

papier, gesponnen wol, pijlen en bogen. Dit weekend hebben we niet alleen de ziende en slechtziende bezoekers met elkaar verbonden, er kwamen ook veel studenten erfoeged en geschiedenis op deze activiteit af. Dit zorgde voor een mooie mix van bezoekers.

Senioren

Ook buiten de kasteelmuren is het Muiderslot actief en zoeken we mensen op die niet zo makkelijk bij ons op bezoek kunnen komen. Zo organiseerden we in lokale vestigingen van de Bibliotheek Gooi+ interactieve lezingen voor ouderen uit de buurt. De lezingen gingen over de geschiedenis, tuinen en ontwikkelingen rondom het Muiderslot. Ook bezochten we diverse zorginstellingen in de regio en gaven we hier lezingen voor de bewoners die niet naar het kasteel kunnen komen. Een populair thema was ons eigen Spreekwoordenspel - een effectieve manier die we inzetten als informatieve en amuserende geheugentraining voor ouderen met en zonder dementie. Verder boden we speciale korte en fysiek toegankelijke rondleidingen door het kasteel aan voor senioren. Tijdens deze rondleidingen bleek dat interacties, herinneringen delen en verhalen doorgeven belangrijk is.

Verbinden

Samen met Stichting Maatjesproject Gooi- en Vechtstreek zetten we ons in tegen eenzaamheid. Na het succes van Reconnected @Muiderslot 2021, Reconnected Returns 2022 en Samen @Muiderslot 2023, lanceerden we de vierde editie van het programma Samen @Muiderslot 2024. We organiseerden vernieuwende workshops zoals historisch koken en tekenen in de tuinen. We hebben zowel terugkerende deelnemers van afgelopen jaren, als nieuwe deelnemers ontvangen. De deelnemers waren ontzettend dankbaar dat we dergelijke activiteiten blijven organiseren. Hun blijde gezichten en positieve reacties benadrukken de belangrijke rol die we als museum spelen in de strijd tegen eenzaamheid. Ook de jaarlijkse bijeenkomst Ratatouille vond weer plaats in de zomer. Deze bijeenkomst brengt mensen samen voor een gezamenlijke maaltijd en gesprekken aan de eettafel. Het is een samenwerkingsproject met onze sociale partners binnen Gooise Meren.

Groene Zomerschool

Voor het vierde jaar op rij, organiseerden we samen met Versa Welzijn de Groene Zomerschool voor kinderen tussen 8 en 12 jaar uit gezinnen met weinig leefgeld. De thema's duurzaamheid, gezond eten en groen erfgoed kwamen ruimschoots aan

bod. Vanwege de grote belangstelling, hebben we dit jaar voor het eerst twee edities in één jaar georganiseerd. De kinderen volgden een uitgebreid programma bestaande uit een interactieve rondleiding, koken met de kasteelkok, tuin safari & bloemen verzamelen, papier scheppen, bezoek aan een boerderij, levend stratego en het tentoonstellen van een zelf gemaakt kunstwerk.

Vrijheidsdiner

Rond Bevrijdingsdag was het Muiderslot de ultieme ontmoetingsplek: we organiseerden een Vrijheidsdiner voor buurtgenoten en gasten van onze sociale partners. Tijdens het diner gingen bewoners van Gooise Meren met elkaar in gesprek, stonden we stil bij de grote waarde van vrijheid, democratie en mensenrechten en genoten we van de saamhorigheid. Lokale historicus Guus Kroon van Stichting Halifax Monument Muiden heeft een korte sessie verzorgd over het belang van de bevrijding van Muiden in 1945. Pianist Nordin Maouli nam de gasten op een muzikale manier mee naar verbinding van krijgsmacht met de magie van zijn vingers. Dit impactvolle evenement is inmiddels een jaarlijkse traditie geworden.

Taalcafés

Het Taalcafé begon klein als een samenwerking met de lokale bibliotheek

in Muiden tijdens de Week van het Lezen en Schrijven in 2021. Inmiddels is het project uitgegroeid en doen er meerdere vestigingen van Bibliotheek Gooi+ (Naarden, Bussum, Huizen, Eemnes en Loosdrecht) mee. Het afgelopen jaar organiseerden we taalcafés op diverse locaties van de bibliotheek en boden we excursies aan bij het Muiderslot voor anderstalige buurtbewoners om hun Nederlands te oefenen op A1, A2 en B1 niveau. Onze maatschappelijke betrokkenheid wordt steeds meer gewaardeerd. In juni werden we zelfs door UNESCO Jongeren en Erfgoed Jong uitgenodigd om jonge erfgoedliefhebbers te inspireren met onze programma's.

Tour in Gooise Meren

Tour in Gooise Meren, een initiatief van de gemeente, zijn onvergetelijke uitjes voor nieuwkomers in de gemeente. Nieuwkomers leren over de Nederlandse geschiedenis en cultuur. En deelnemende Nederlanders leren op hun beurt weer over andere culturen die hun gemeente rijk is. Alle ervaringsverhalen slaan we op en vertellen we verder. We zijn blij om te horen dat andere culturele instellingen door ons werk op dit gebied zijn geïnspireerd. We zijn er dan ook trots op dat wij de maatschappelijke relevantie van musea en monumenten op de agenda hebben gezet.

4. Collectie

Van schouwmantel tot stikstofboom: als rijksmuseum beheren, onderzoeken én presenteren wij de collectie van Nederland. Dit doen we zowel vanuit (kunst)historisch perspectief als met een hedendaagse blik. Want met de verhalen van vroeger kunnen we veel leren over onszelf, elkaar en de wereld van vandaag.

Samenstelling van de collectie

In het kasteel, maar ook daarbuiten, maken bezoekers kennis met onze collectie. Deze collectie bestaat uit materiële objecten (schilderijen, meubels, wapens), maar ook groen erfgoed (kruiden, groenten, bloemen). Het materiële en groene erfgoed staan met elkaar in verbinding. Ze vertellen over hoe er vroeger geleefd, gefeest en gegeten werd op het kasteel. Maar ze vertellen ook iets over nu. Denk aan de noodzaak om de biodiversiteit op het terrein te vergroten, zodat de historische planten ook in de toekomst kunnen blijven bloeien. Of het meekijken over de schouders van onze collectieverkenners, zodat je iets nieuws komt te weten over die oude bank of stoel.

Een deel van deze collectie is eigen bezit van Stichting Rijksmuseum Muiderslot, deels aangekocht door 'Stichting De Commissie van 1882 voor de inwendige restauratie van het Muiderslot' en deels in (langdurig) bruikleen van andere musea. De verschillende collecties zijn met elkaar en de geschiedenis van het Muiderslot verbonden. We presenteren ze als ensemble en in context aan publiek.

Collectie(ver)kenners

De serie Collectieverkenners stond afgelopen jaar in het teken van de tijdelijke tentoonstelling KlimaatExpo (1 juni t/m 15 september 2024). In samenwerking met publiekshistoricus Roos Hamelink en Jaar & Dag Media, nodigden we experts uit om onze collectie onder de loep te nemen. Wat vertellen deze objecten ons over het klimaat van vroeger? En welke duurzaamheidslessen kunnen we van ze overnemen? Onder meer Nadia Zerouali (kok en presentator), Madelief Hohé (conservator Kunstmuseum Den Haag) en Carlien Oudes (curator KlimaatExpo) hebben hun inzichten met ons gedeeld. Alle Collectieverkenner filmpjes en podcast-afleveringen zijn te bekijken en te beluisteren via YouTube en Spotify.

Art of Connecting

In 2019 zijn we gestart met het collectieproject Art of Connecting. Dit project heeft als doel om het ensemble Muiderslot beter te contextualiseren en presenteren. In de eerste helft van het project stond digitale innovatie centraal. In de tweede helft onderzochten we onze publiekstoegankelijkheid. Uit de eerste helft van het project bleek dat digitale innovatie niet altijd gelijk staat aan publiekstoegankelijkheid. Dit heeft geleid tot verschillende aanbevelingen die we de komende periode zullen oppakken. In 2024 is het project uitgegroeid tot een aparte lijn die in al onze collectiewerkzaamheden terugkomt. Het centraal stellen van de (digitale) toegankelijkheid van de collectie is hierbij van groot belang. Dit bereiken we door onze collectie via publieke collectieportalen toegankelijk te maken, met behulp van onze collectiebeheersysteempartners Axiell en Hortis. Ook hebben we de API-connectie met CollectieNederland (RCE) en Zuiderzeecollectie geüpdatet. Hierdoor is de zichtbaarheid van de collectie online verbeterd. Voor Hortis is het collectieportaal een nieuwe

uitbreiding op het pakket. Deze ging medio 2024 live. Bezoekers kunnen hierop al het plantmateriaal dat in de kasteeltuinen staat via de webapplicatie bekijken. In juli is over dit project in het tijdschrift Het Buiten het artikel 'Van Kluit Tot Cloud' verschenen (dit artikel is ook in het Engels te lezen via de website van Hortis). Onze materiële collectie stond al een aantal jaar online, maar kreeg eind 2024 een technische upgrade. Momenteel vullen we de portalen met verhalen, waarbij we ons richten op de verbinding tussen binnen en buiten.

Herinrichting museumzalen

In 2024 zijn de eerste stappen gezet voor de herinrichting van de museumzalen, die gepland staat voor 2025. Het doel van deze herinrichting is om de collectie en verhalen beter zichtbaar te maken voor bezoekers. Dit omvat veranderingen in de opstelling en presentatie, het vernieuwen van de zaalteksten en het herzien van de audiotours. We werken hiervoor samen met Ilona Laurijsse en Maaïke Stevens van Creative Design Studio Ilona Laurijsse. Naast de museumzalen richten we ons ook op het vernieuwen van de Torenroute en het Waterschild. Hiervoor zijn het afgelopen jaar tevens de eerste oriënterende stappen gezet.

Collectie- en groenvrijwilligers

Zonder de hulp van onze vrijwilligers zou

ons materiële en groene erfgoed er niet zo mooi bij liggen. De collectievrijwilligers helpen ons met de museale schoonmaak van objecten, standplaatsregistratie, objectfotografie en het inrichten overige behoudstaken. De groenvrijwilligers zetten zich, onder leiding van onze tuinconservator/hortulanus, in voor het groene erfgoed. Om onze groepen vrijwilligers verder aan te sterken, werkten we in juli 2024 mee aan het regioproject Museumhelden. Hieruit zijn drie wervingsvideo's gekomen. Daarnaast werkten we in november samen met alle partners binnen het regioproject van de Grote Gooise Museumhelden Dag om onze vrijwilligers te bedanken voor hun toewijding en inzet.

Co-creators

Als culturele instelling werkten we afgelopen jaar wederom samen met diverse groepen en individuen die ons adviseren, zich mede-eigenaar voelen en als co-creators functioneren. We betrokken (amateur)deskundigen, liefhebbers en geïnteresseerden met uiteenlopende achtergronden en kennis om onze collectie beter te ontsluiten. In deze samenwerkingen worden verschillen erkend, gewaardeerd en benut, en verbinden we expertise en kennis om informatie op vernieuwende manieren te presenteren.

Koloniale geschiedenis en slavernijverleden

In het Herdenkingsjaar Slavernijverleden 2023 is het Muider slot een onderzoek gestart in de collectie naar objecten die een link hebben met de koloniale geschiedenis en het slavernijverleden. Samen met Britt-Marie van der Drift, onze adviseur koloniale geschiedenis en slavernijverleden, hebben we in 2024 stappen gezet om de koloniale geschiedenis op een integere, zorgvuldige en heldere manier zichtbaar te maken in onder andere ons collectieonderzoek. Ook gaven we in 2024 een lezing in de kerk van Muiden over de geschiedenis en het slavernijverleden van de stad. Hiermee brachten we lokale geschiedenissen onder de aandacht en gingen we in gesprek met het publiek over de impact ervan op vandaag.

5. Gebouwen en terrein

Sinds 2017 is het Rijksmuseum Muiderslot zelf verantwoordelijk voor het onderhoud, beheer en de aanpassingen van het kasteel. Hiervoor ontvangt het museum een bijdrage van het ministerie van OCW vanuit de Erfgoedwet. Het eigendom van het kasteel blijft bij de staat. Beheer en behoud van het zeven eeuwen oude Muiderslot is een voortdurende uitdaging die zorgvuldige en deskundige aandacht vereist. In 2022 zijn we gestart met verduurzamingsmaatregelen. Deze ingrepen worden zorgvuldig gepland en uitgevoerd om de historische waarde van het gebouw te behouden.

Huurcontract

Op 1 januari 2024 is ons nieuwe huurcontract ingegaan en maakten we de overstap naar de Erfgoedwet. Deze overstap helpt ons met het behouden van het erfgoed. Het Muiderslot heeft zich voorbereid op de afgesproken verplichtingen en verantwoordelijkheden. Zo is onder andere de verzekering uitgebreid.

Onderhoudswerkzaamheden

Het groot onderhoud van het

Muiderslot is gepland volgens een meerjarenonderhoudsplan. Samen met onze vaste adviseur TPAHG Architecten is het Meerjarenonderhouds- en investeringsplan (MJOIP) voor de komende jaren zoals elk jaar weer geactualiseerd. Dit jaarlijkse proces omvat nu ook verduurzamingsinvesteringen, zoals de installatie van een warmtepomp en de compartimentering van ruimten om energieverbruik te optimaliseren. In 2023 zijn meerdere gesprekken gevoerd tussen het Muiderslot, het ministerie van OCW en het Rijksvastgoedbedrijf over de hoogte van subsidiemiddelen om groot onderhoudsprojecten te financieren. De uitkomst van de gesprekken die zijn gevoerd is dat de subsidie die het Muiderslot ontvangt voor onderhoudswerkzaamheden voldoende moet zijn voor sober onderhoud, daarmee is de subsidie taakstellend en leidend. Naar deze zienswijze is het MJOIP vanaf 2024 aangepast en versoberd.

Groot onderhoud in 2024

In 2024 is het schilderwerk van het slot uitgevoerd. Het schilderwerk van deuren, kozijnen en luiken kan weer een aantal

jaar mee. Voor de werkzaamheden op de binnenplaats werd de hoogwerker gebruikt. Het schilderen van de buitenzijde van het slot is gecompliceerder door de slotgracht. Hiervoor is de hoogwerker op een ponton geplaatst. Gecombineerd met het schilderwerk zijn losse kleine onderhoudsklussen meegenomen, zoals werk aan scharnieren, luiken en dakleien, om de inzet van de hoogwerker te maximaliseren. In het kasteel zijn de Wapenzaal en Kemenade geschilderd. Ook de Westertoren is onder handen genomen. Deze voormalige opslag is leeggemaakt en stuc- en schilderwerk hier is hersteld. Bovendien is de ruimte bij de kluisjes aangepakt: er is hier geschilderd en er zijn nieuwe kasten geplaatst.

De Tuinkamer

In het kader van ruimteontwikkeling, spreiding, toegankelijkheid en verduurzaming is besloten de horecagelegenheid uit het slot te halen. Op het terrein is in 2024 gewerkt aan de realisatie van de Tuinkamer als nieuwe horecagelegenheid. De Tuinkamer is een gebouw naast de tuinen met veel glas, staal en eikenhout. Door moderne installaties, warmtepompen en zonnepanelen is dit

een duurzaam pand. Naast horeca is hier ruimte voor de museumwinkel. Het pand en de toiletten zijn, anders dan het kasteel, toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Hiermee zet het Muiderslot een volgende stap in fysieke toegankelijkheid.

Kasteelatelier

In 2024 is de voormalige horecaruimte verbouwd tot een moderne en duurzame educatieruimte. Deze nieuwe educatieruimte bestaat uit een groot atelier, klein atelier en een educatiekeuken. In het plan voor de vormgeving en uitvoering is rekening gehouden met de verduurzamingsopgaven. Zo is de verlichting vervangen door LED en zijn de radiatoren verwijderd. De ruimte wordt nu verwarmd door vloerverwarming die aangestuurd wordt door de warmtepomp vanuit het nieuwe horecapand. Om de akoestiek in de ruimte te optimaliseren zijn de koepels ingespoten met akoestische vlokken. Verder is de aangekochte apparatuur energiezuinig en zijn de kranen waterbesparend.

Verduurzaming

Als lid van de werkgroep Verduurzaming van de kring Rijksmusea is het Muiderslot sinds 2020 actief bezig met het onderzoeken en implementeren van verduurzamingsmogelijkheden. Een belangrijk aspect hiervan is het voldoen

aan de toekomstige wettelijke eisen, zoals het verminderen van energieverbruik. Het terugbrengen van het gasverbruik is in 2024 grotendeels behaald met de plaatsing van warmtepompen. Deze voorziet zowel het nieuwe horecapand als een groot deel van het kasteel van warmte. Om deze trage vorm van verwarming mogelijk te maken zijn de radiatoren in het kasteel vervangen voor vloerverwarming. In 2024 is het vervangen van de verlichting in de Ridderroute afgerond. In deze ruimtes hangen nu energiezuinige LED-spots. De volgende stap in het verduurzamingsproces is het vervangen van de luchtbehandelingskasten. In 2024 is het voorbereidende werk voor het vervangingsplan afgerond.

Vergroening en biodiversiteit

Naast de zorg voor het kasteel en de collectie is het behoud van de natuurlijke omgeving een van de speerpunten van het Muiderslot. Wij werken volgens een groenplan waarin afspraken met partners zijn vastgelegd en waarin staat hoe wij het terrein op een natuurbewuste manier onderhouden, met oog voor de geschiedenis. Erfgoedhovenier Hoefakker, een van de 13 ERM-gecertificeerde Erfgoedhoveniers in Nederland, is onze partner voor het onderhoud en beheer van het terrein.

Biodiversiteit staat hoog op de agenda van het Muiderslot. Samen met erfgoedhovenier Hoefakker onderzoeken we mogelijkheden om de natuur extra te ondersteunen. We werken ook samen met diverse natuurorganisaties en vogelwerkgroepen. Bij het verwijderen en aanbrengen van groen houden we rekening met inheemse planten, zodat insecten hiervan kunnen profiteren. De buitenkant van de vestingwallen wordt bewust niet beheerd om ruimte te geven aan de natuur, zoals de drie ijsvogelnesten. Eind augustus zijn zes jonge ijsvogels gespot in nesten op het terrein en ook de torenvalken hebben in 2024 jongen uitgebroed in de Zuidertoren van het kasteel. Verder is er een toename van vlinders waargenomen en is het aantal inheemse bloemensoorten aanzienlijk gegroeid, wat bijdraagt aan een rijkere natuurlijke omgeving rondom het kasteel. Deze ontwikkelingen onderstrepen het succes van de ecologische aanpak van het Muiderslot.

In 2024 zijn specifieke verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd, zoals het aanleggen van sedumdaken op de Tuinkamer, tuinschuur en het infohuis. Groene daken dragen bij aan de lokale biodiversiteit. Het zorgt voor voedsel en een prettige leefomgeving voor verschillende planten en dieren zoals inheemse kruiden, bijen, vlinders,

kevers en vogels. Daarnaast is het maaibeleid aangepast naar een 'Sinus-maaibeleid'. Dit houdt in dat er een slingerend pad wordt vrijgemaaid, waarbij steeds een andere route wordt gevolgd. Zo krijgen diverse vegetatie in het grasland de kans om tot ontwikkeling te komen. Dat levert een levendig landschap op voor vogels, dieren en insecten. Bovendien zijn inheemse bloemen ingezaaid om de biodiversiteit te bevorderen en zijn er bomen aangeplant op het toernooiveld, wat bijdraagt aan een groenere en meer natuurlijke omgeving.

Duurzaamheidsplan

Het verduurzamen gaat verder dan het beperken van energiegebruik. Bedrijfsbreed is duurzaamheid belangrijk. Dit wordt bespreekbaar gemaakt binnen projectgroepen door het opnemen van afspraken rondom duurzaamheid in de projectplannen en de evaluaties. Sinds 2023 heeft het Muiderslot een eigen Green Team. Het team heeft als doel verduurzaming onder de aandacht te brengen binnen de organisatie en met suggesties te komen.

Het Green Team, bestaande uit acht personen van verschillende afdelingen, kwam ook in 2024 regelmatig bijeen om verduurzaming in de organisatie te agenderen. Ze werkten aan meer bewustzijn over het belang van duurzaamheid onder collega's en vrijwilligers. Zo scheiden we afval op kantoor, komen

steeds meer collega's met de fiets naar werk en wordt er steeds minder geprint. Verder zijn we kritisch op ons watergebruik, ons inkoopbeleid en de keuze voor producten in onze horeca en winkel. Er is nog veel werk te doen, maar we zijn op de goede weg.

6. Organisatie, bestuur en toezicht

Het Muiderslot wil een lerende en wendbare organisatie zijn, waar kennis en expertise ook van buiten wordt gehaald, waar wordt samengewerkt met verschillende partners en waar (jonge) mensen werkervaring kunnen opdoen. In 2024 volgden medewerkers verschillende trainingen en onze kasteelyogi ondersteunde collega's op het gebied van persoonlijke duurzaamheid.

Wij hechten waarde aan gelijke kansen in werving en selectie en vinden het tegengaan van discriminatie belangrijk. Als organisatie zetten we ons in voor een gemêleerd personeelsbestand en een inclusief bedrijfsklimaat. We willen een organisatie zijn waar iedereen zich prettig en veilig voelt. Met een diversiteit aan medewerkers ontwikkelen we sneller vernieuwende ideeën of een andere aanpak. Het helpt ook bij het tonen van meerstemmige perspectieven en het creëren van een afwisselende programmering. Hiermee betrekken en bereiken we vervolgens ook weer andere partners en publieksgroepen. Het realiseren van meer culturele diversiteit in het personeelsbestand blijft een uitdaging en aandachtspunt. Sinds 2021 ondersteunt

Amsterdam - Divers & Inclusief (ADI) ons hierbij.

Museum CAO

Per 1 juli 2024 is er een nieuwe Museum coa die loopt tot 30 juni 2026. Ook is het nieuwe handboek functie-indeling vastgesteld. De implementatie moet vóór 1 juli 2026 voltooid zijn.

2024

15 medewerkers in vaste dienst
(onbepaalde tijd)

28 medewerkers in tijdelijke dienst
(bepaalde tijd)

5 ingehuurd zelfstandigen/freelancers

72 vrijwilligers

6 stagiaires

Nieuwe functie fondsenwerver

Een tekort aan financiële middelen of een te grote afhankelijkheid van één inkomstenstroom maakt het museum kwetsbaar. Een gezonde financiële balans is cruciaal om het museum in staat te stellen te investeren in onze toekomst en een duurzame relatie aan te gaan met onze omgeving. Daarom is in 2024 de nieuwe functie fondsenwerver aan het team toegevoegd.

Team

Het team van het Muiderlot bestaat uit medewerkers, freelancers, vrijwilligers en stagiaires. Een wendbaar en compact team waarbij een ieder kunde, openheid en eigen verantwoordelijkheid inzet om te werken aan dezelfde doelstelling. We maken zoveel mogelijk gebruik van elkaars individuele en verschillende kerncompetenties om een meerwaarde aan de organisatie te bieden. De samenwerkingen die we aangaan vinden plaats op vele gebieden. We streven naar duurzame samenwerkingen, het aangaan en behouden van meerjarige samenwerkingen.

Het Muiderlot werkt met vrijwilligers waarvan het merendeel (ca. 40) werkzaam is in de kasteeltuinen. Ook zijn er vrijwilligers actief in de horeca, winkel, bij collectiewerkzaamheden en bij het informatiepunt waar bezoekers een audiotour krijgen uitgedeeld en naar informatie kunnen vragen. Daarnaast ondersteunen vrijwilligers ons tijdens evenementen.

Persoonlijke duurzaamheid

We hechten waarde aan persoonlijke duurzaamheid en streven naar een gezonde

en creatieve werkomgeving. We vinden het belangrijk aandacht te geven aan positiviteit, kracht en ontspanning. Elke tweewekelijkse meet-up - een online informatiebijeenkomsten met alle collega's - beginnen we daarom met een rustige ademhalingsoefening onder begeleiding van onze kasteelyogi. In teamvergaderingen en in één op één gesprekken met medewerkers is er bovendien ruimte voor persoonlijke dilemma's, uitdagingen en ambities.

Trainingen, cursussen en workshops

Het is essentieel voor ons werk om voortdurend te leren, onze kennis te verdiepen en elkaar te ontmoeten. Daarom organiseert het Muiderslot, naast individuele (externe) opleidingsdagen en cursussen op specifieke kennisgebieden, workshops en trainingen voor medewerkers en vrijwilligers.

In 2023 startte het Muiderslot met een ontwikkeltraject voor zowel het MT als alle medewerkers onder leiding van Petra Keuchenius. Dit ontwikkeltraject is gericht op betere samenwerking en bewustzijn van gedrag binnen de organisatie. Het doel is een cultuur van effectieve, plezierige en daarmee duurzame samenwerking, waarbij iedereen zoveel mogelijk zichzelf kan zijn, kwaliteiten optimaal kan inzetten om samen de missie van het Muiderslot uit te voeren. Een van onze kernwaarden

is openheid, waarmee we onder andere bedoelen openstaan voor andere culturen, verhalen, perspectieven en meningen. Omdat we geloven in de kracht van diversiteit.

Het afgelopen jaar hebben medewerkers persoonlijke Real Drives tests gedaan om hun drijfveren te ontdekken en deze te koppelen aan hun werksituatie. Dit werd gevolgd door bijeenkomsten voor de hele organisatie en in teamverband. In juni en juli 2024 boden we de vernieuwde "YouAnd"-test aan, met een aanvullend gesprek, die verder ingaat op persoonlijke ontwikkeling in relatie tot ieders rol. Door deze gezamenlijke "kleurentaal" blijft onze samenwerking actueel en versterken we zowel individuele groei als teamwerk.

Daarnaast is onder leiding van de Museumvereniging de afgelopen twee jaar gewerkt aan de vernieuwing van het functiehandboek. De vakbonden hebben gepleit dat dit jaar gelijk met de nieuwe cao-afspraken af te ronden. Dat is gelukt. Als gevolg hiervan heeft onze medewerker HR een training gevolgd in het toepassen van het nieuwe functiehandboek.

Bovendien volgden medewerkers een training om de digitale weerbaarheid te vergroten, in samenwerking met externe partners en DEN.

Bijeenkomsten & ontmoeting

Collega's en vrijwilligers ontmoetten elkaar in 2024 op verschillende momenten. Tijdens informatieve koffiebijeenkomsten, de zomerborrel in juni, op openingen en afsluitend op de eindejaarsborrel in de Ridderzaal zagen en spraken we elkaar. Het jaarlijkse medewerker- en vrijwilligersuitje in 2024 was een bezoek aan collega-Rijksmuseum Huis Doorn. Een moment om medewerkers en vrijwilligers te danken voor hun inzet en betrokkenheid. We werden ontvangen door de directie met koffie/thee en lekkers, gevolgd door een rondleiding door het huis én een tour door de tuinen. Ook genoten we van een gezamenlijke vegetarische lunch, waar genoeg tijd was om elkaar beter te leren kennen en rustig bij te praten.

Stages, werkervaringsplaatsen en trainees

Als lerende organisatie biedt het Muiderslot ruimte aan stagiaires en werkervaringsplaatsen. Een voorwaarde om te kunnen starten is dat er een voldoende tijd voor begeleiding is. De onderzoeksstage bij het team Publiek & Educatie, vanuit de Reinwardt Academie, is in 2024 afgerond. Binnen dit team was er ook een stagiaire van de HKU (kunst en economie). Op de afdeling Marketing & Communicatie was er een stagiaire van de Hogeschool Amsterdam richting

Business Innovation en bij Bedrijfsvoering waren er stagiaires HBO-ICT (Hogeschool Amsterdam), Skema Business School (Lille) en VMBO (Yuverta Naarden).

Adviseur koloniale geschiedenis en slavernijverleden

In 2024, het Herdenkingsjaar Slavernijverleden, heeft het Muiderslot zich ingezet om bewustwording en dialoog rondom dit thema te bevorderen. In samenwerking met onze adviseur koloniale geschiedenis en slavernijverleden, Britt-Marie van der Drift, hebben we verdere stappen gezet om de koloniale geschiedenis op een integere, zorgvuldige en heldere manier zichtbaar te maken in collectieonderzoek, activiteiten en programmering. Daarnaast organiseerden we bijeenkomsten met collega's en vrijwilligers om stil te staan bij de doorwerking van het slavernijverleden in het heden en de rol die het Muiderslot hierin speelt.

Ook gaven we in 2024 een lezing in de kerk van Muiden over de geschiedenis en het slavernijverleden van de stad. Hiermee brachten we lokale geschiedenissen onder de aandacht en gingen we in gesprek met het publiek over de impact ervan op vandaag.

Samenwerkingen en lidmaatschappen

Op allerlei manieren werkt het Muiderslot samen. Enkele voorbeelden van bestuurlijke werkzaamheden die medewerkers verrichten:

- De directeur-bestuurder (Annemarie den Dekker) is lid van het OAM (het directeurenoverleg van Amsterdamse musea); lid van het Mondriaan overleg, een regionaal netwerk van culturele instellingen in de regio, lid van het netwerk Topkastelen (een informeel netwerk voor kennisdeling van 13 Nederlandse en 3 Vlaamse kastelen); voorzitter van de RvT van het Klimaatmuseum; voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici, lid van de RvT van OSCAM (Open Space Contemporary Art Museum); bestuurslid van het Amsterdam Light Festival; lid van het Marketing Overleg Amsterdamse Musea en bestuurslid van de Muiderkring. Daarnaast neemt zij zitting in adviesraden en treedt op als dagvoorzitter.
- Het hoofd bedrijfsvoering & groen (Sanne Heldens) is commissielid van het Platform biodiversiteit Gooise Meren en adviseert daarnaast organisaties op het gebied van duurzaamheid en organisatie.
- Het hoofd publiek, educatie & collectie

(Irma Enklaar) adviseert vanuit &klaar diverse culturele instellingen op het gebied van educatie, toegankelijkheid en audiotours.

- De programmamaker (Ilias Zian) is bestuurslid van Stichting Moving Arts Projects, Stichting Storytelling Centre Amsterdam, Stichting collectief de Amazones en Stichting ArtWorlds. Ook is hij voorzitter van de Kunst en Cultuurcommissie Pride Amsterdam.

Samenstelling Raad van Toezicht in 2024

- *Astrid Elburg (voorzitter)*

Voorzitter van het Herdenkingscomité Slavernijverleden, directeur Elburg Consultancy

Expertise: bestuur, cultuur, inclusie & diversiteit

- *Jeanne Dekkers*

Directeur/architect Jeanne Dekkers Architectuur te Delft, tevens beeldend kunstenaar

Expertise: architectuur, onderzoek en onderwijs

- *Wasima Khan*

Jurist, onderzoeksjournalist Follow the Money

Expertise: juridisch, politiek, journalistiek, inclusie & diversiteit

- *Chris Opgenoort*
General manager Delfins Beach Resort Bonaire
Expertise: financiën, bedrijfsvoering, horeca
- *Sebas van der Sangen*
Manager concernmedia gemeente Amsterdam, hoofdredacteur gemeentelijke media
Expertise: communicatie/media, overheid/lokale politiek, kunst- en cultuur en LHBTI Nederland
- *Maaïke Romeijn*
Directeur Research & Education bij Naturalis, Nederlands Centrum voor Biodiversiteit
Expertise: museaal, biodiversiteit, ecologie, geschiedenis

Raad van Toezicht: eerlijk, open en transparant

Het jaar 2023 was voor de Raad van Toezicht een jaar van wisselingen in de samenstelling. 2024 was de Raad weer op volle sterkte. Maaïke Romeijn is begin dit jaar benoemd en toegetreden tot de Raad. Daarnaast is onze voorzitter, Astrid Elburg, afgelopen juni door de ministerraad benoemd tot voorzitter van het Herdenkingscomité Slavernijverleden (in oprichting). Dit herdenkingscomité zal toezien op de invulling en organisatie van

de herdenking van het trans-Atlantisch slavernijverleden.

Gedurende het jaar kwam de Raad van Toezicht vier keer bijeen. Buiten deze vergaderingen om was er een nauwe en constructieve samenwerking tussen de raad en het museum. Er vonden regelmatige overlegmomenten plaats over financiële onderwerpen, en er was frequent contact tussen de directeur en diverse leden van de raad. Daarnaast was een afvaardiging van de raad aanwezig bij verschillende officiële gelegenheden, zoals openingen, evenementen en personeelsbijeenkomsten.

De raad heeft zich gebogen over diverse strategische en organisatorische

onderwerpen, waaronder de museale programmering, cultureel ondernemerschap, toegankelijkheid, risicomanagement, governance (inclusief de jaarlijkse zelfevaluatie) en het functioneren van de directeur-bestuurder.

Governance Code Cultuur

We volgen de Governance Code Cultuur om de kwaliteit van ons bestuur te waarborgen. Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht of Stichting Rijksmuseum Muiderslot de Code naar behoren toepast.

In 2024 zijn de 8 principes van de Governance Code Cultuur integraal toegepast. De principes vormen de leidraad

voor de jaarlijkse zelfevaluatie van de raad, die besproken is met de directeur-bestuurder. Een belangrijke succesfactor van goed toezicht is de cultuur binnen de Raad. Die cultuur is open en constructief, er is ruimte voor reflectie en de leden zijn benaderbaar en merkbaar betrokken bij de organisatie. Bij het nemen van besluiten toetsen de leden bij elkaar of ze voldoen aan de Code. Ze zijn zich bewust van hun eigen rol. In hun communicatie zijn ze zorgvuldig en transparant.

Evenwicht in betrokkenheid en toezicht op afstand bleef een terugkerend onderwerp van gesprek. De rolverdeling is helder en er is ruimte voor persoonlijke stijlen. Zowel de leden van de Raad als directeur-bestuurder hebben elkaar te kennen gegeven tevreden te zijn met de open en constructieve manier van samenwerking: wederzijds betrokken, kritisch en met open blik.

De Raad van Toezicht hecht waarde aan diversiteit binnen het team, waarbij de leden zowel zichtbare als onzichtbare diversiteit nastreven. Tegelijkertijd werkt de Raad vanuit integraal en collegiaal toezicht. Bij het nemen van besluiten toetsen de leden bij elkaar of ze voldoen aan de Code. De raad werkt transparant,

open en eerlijk. De besluitvorming is navolgbaar. De raad is aanspreekbaar op de wijze van handelen.

De zelfevaluatie van 2024 heeft geleid tot enkele concrete verbeterpunten. Zo is het profiel voor leden van de Raad scherp gesteld, met nadruk op specifieke deskundigheden op het gebied van inclusie en maatschappelijk ondernemen. Daarnaast zijn werkafspraken rondom het informeren van de Raad over veiligheid verder verduidelijkt om het evenwicht tussen betrokkenheid en afstand te bewaken.

Samen met de directeur-bestuurder streeft de Raad van Toezicht van het Muiderslot ernaar om een waardengedreven, onafhankelijke, verbindende en integere raad te zijn, die integraal toeziet op de directeur-bestuurder, het besturingsproces én de omgeving. Daarom kiest het Muiderslot voor een maatschappelijk betrokken Raad van Toezicht. De ambitie is om te blijven werken aan een inclusiever museum; de raad volgt de directeur die dit wil zien in perspectief, in expertise, in ambitie én in beeld (representatie).

Code Culturele Diversiteit en Inclusie
Diversiteit en inclusie zijn essentieel. De Code Culturele Diversiteit en Inclusie staat

hoog op de agenda van zowel de Raad van Toezicht als van directie, management, medewerkers en vrijwilligers. De waarden van de Code Diversiteit en Inclusie voeren we door in onze bedrijfsvoering. Het Muiderslot stelt zich open voor iedereen, ongeacht sekse, leeftijd, opleidingsniveau, beperking of (culturele) achtergrond. Omdat open één van onze kernwaarden is, vinden we het belangrijk dat we dit in de praktijk ook echt naleven.

Sinds 2021 is het Muiderslot lid van de Charter Diversiteit in Bedrijf van de SER (Sociaal Economische Raad). De SER ondersteunt organisaties bij het bevorderen van een gemêleerd personeelsbestand en een inclusief bedrijfsklimaat met een brede visie op diversiteit die zich richt op vijf dimensies: arbeidsvermogen, culturele diversiteit, gender, leeftijd en LHBTQI+. Onderdeel van dit lidmaatschap is dat we gebruik kunnen maken van een kennisplatform voor informatie uit de wetenschap en praktijk. Bijvoorbeeld over divers werven, het stimuleren van inclusie of het monitoren van beleid.

Het lidmaatschap van de SER en de samenwerking met diverse maatschappelijke partners hebben ons geholpen om meer kennis op te doen

over inclusief personeelsbeleid en nieuwe doelgroepen te bereiken. We hebben onze vacatureteksten standaard voorzien van een diversiteitsparagraaf, wat heeft bijgedragen aan meer diverse sollicitanten. Toch ervaren we dat het aantrekken van medewerkers met een diverse achtergrond een uitdaging blijft, mede vanwege het specialistische karakter van sommige functies. Dit blijft een aandachtspunt in ons HR-beleid.

Inclusie in de breedste zin van het woord is in 2024 regelmatig besproken met medewerkers en vrijwilligers tijdens sollicitaties, bijeenkomsten en workshops. Ook in gesprekken met samenwerkingspartners werd culturele diversiteit en inclusie geagendeerd. Niet alleen theorie en praten, maar vooral doen en in gesprek gaan. Zo zijn er meerdere begeleide bezoeken geweest voor blinden en slechtzienden, doven en mensen met een fysieke of verstandelijke beperking. Met alle waardevolle input die zij leverden, zijn we blijvend aan de slag. De gesprekken met blinden, slechtzienden en mensen met een beperking hebben geleid tot concrete verbeteringen in onze bezoekersbegeleiding, zoals aangepaste rondleidingen en beter begrijpelijke informatieteksten in het museum.

We realiseren ons dat een inclusief museum worden niet vanzelf gaat. We werken actief aan het voortdurend onder de aandacht houden van de principes van de Code door deze blijvend op de agenda te houden. We passen de Code Culturele Diversiteit en Inclusie toe op vier gebieden: publiek, programma, personeel en partners.

- **Publiek:** we blijven gesprekken voeren en organiseren ontmoetingen met niet-museumbezoekers die zich om verschillende redenen nu onvoldoende welkom voelen. Wat weerhoudt hen van een bezoek en wat zou er moeten gebeuren zodat ze wél komen?
- **Programma:** op ons podium nodigen we (nieuwe) makers met een cultureel diverse achtergrond uit. In alle educatieve en publieksprogramma's is ruimte voor meerstemmige, soms onverwachte perspectieven.
- **Personeel:** we werken aan een betere representatie en een inclusiever personeelsbestand. We werven via andere kanalen dan voorheen en ook de wervingsteksten zijn anders van opzet. We kijken meer naar competenties en vaardigheden dan naar diploma's en werkervaring. Ook zetten we sinds 2020 regelmatig in op trainingen

'Unconscious bias' voor alle betaalde medewerkers van het Muiderslot. De trainingen maken ons bewust van aannames en onbewuste vooroordelen. Verder voeren we gesprekken met medewerkers en vrijwilligers over inclusie, zowel één op één als in groepsverband.

- **Partners:** bij het kiezen van partners letten we bewust op inclusie en diversiteit. Via hen bereiken we een ander, voor ons nieuw, publiek. We kiezen voor duurzame meerjarige samenwerkingen om zo projecten te intensiveren en bestendigen. Voorbeelden zijn de samenwerking met Stichting Maatjesproject (tegen eenzaamheid), Fawaka Ondernemersschool, KUBUS of de samenwerking met Vereniging LFB.

Fair Practice Code

Het Muiderslot onderschrijft de Fair Practice Code en leeft deze na op relevante punten als personeels-, vrijwilligers- en stagebeleid, scholings- en opleidingsmogelijkheden en het respecteren van CAO's en honorariumrichtlijnen. Eerlijke werkpraktijken blijven een kernwaarde in ons personeels- en samenwerkingsbeleid. Medewerkers worden betaald conform de

museum-CAO. Daarnaast hebben makers en extern betrokkenen met wie we in 2024 samenwerkten, een eerlijke beloning ontvangen. Dit varieert van fotografen, podcastmakers, (geluids)technici, ontwerpers tot musici en artiesten. Bovendien zorgden we voor transparante afspraken over (auteurs)rechten, beeldgebruik en naamsvermelding.

Door structureel te werken met eerlijke tarieven en transparante afspraken, merken we dat we steeds vaker als betrouwbare partner worden gezien door makers en freelancers. Dit draagt bij aan duurzame relaties en maakt het eenvoudiger om voor nieuwe projecten gekwalificeerde partners te vinden.

Het toepassen van de drie codes heeft bijgedragen aan bewustwording binnen onze organisatie en heeft geleid tot bewuster beleid en professionalisering van onze organisatie. We merken dat de principes van goed bestuur, diversiteit en fair practice steeds vaker integraal onderdeel zijn van onze besluitvorming en samenwerking. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit een continu proces is. De komende jaren blijven we ons inzetten voor verdere verdieping en verankering van de codes binnen onze organisatiecultuur.

Digitale transformatie

De Raad voor Cultuur heeft geadviseerd om deze periode de ontwikkeling van digitale transformatie en online publiek te monitoren. De afgelopen jaren heeft het Muiderslot digitale transformatie structureel verankerd in de collectie- en publieksstrategie. De ontwikkeling begon met het Art of Connecting-project, maar is inmiddels uitgegroeid tot een doorlopende lijn waarbij (digitale) toegankelijkheid en publieksgerichtheid centraal staan. In 2024 is de online zichtbaarheid van onze collectie vergroot door de upgrade van onze API-connecties met Collectie Nederland (RCE) en de Zuiderzeecollectie. Bovendien ging het digitale collectieportaal van Hortis live, waarmee bezoekers plantmateriaal uit onze tuinen digitaal kunnen raadplegen.

We zien kansen in het verder versterken van de digitale publieksbeleving, bijvoorbeeld via online verhalen en educatieve toepassingen. Dit biedt mogelijkheden om een diverser publiek te bereiken en ook bezoekers die minder snel naar een museum komen, toegang te bieden tot het erfgoed van het Muiderslot. We evalueren continu data over online bezoekersgedrag om ons te helpen beter in te spelen op de behoeften van verschillende publieksgroepen. Samenwerking met andere erfgoedinstellingen biedt daarnaast potentie voor kennisdeling en innovatie.

Tegelijkertijd ervaren we ook knelpunten. De snelle technologische ontwikkelingen vragen voortdurende bijscholing van medewerkers en investeringen in ICT-infrastructuur. Daarnaast blijft cybersecurity een belangrijk aandachtspunt. In 2024 is daarom extra ingezet op digitale weerbaarheid. Het Muiderslot blijft de digitale transformatie omarmen als een middel om onze collectie breder toegankelijk te maken, bezoekers te inspireren en onze maatschappelijke rol als erfgoedinstelling te versterken.

Risicobeheer en veiligheid

Tijdens de bespreking van de jaarcijfers, in aanwezigheid van de accountant, wordt risicobeheer altijd behandeld. Veiligheid is daarnaast elk jaar een vast agendapunt voor de Raad van Toezicht. De Raad wordt geïnformeerd over de voortgang van zowel de Bedrijfshulpverlening als de Collectiehulpverlening. De samenwerking met beveiligingsbedrijf Securitas is in 2024 gecontinueerd. Een vaste poule van beveiligers vervult naast controlerende taken ook de rol van gastheer/gastvrouw in het museum. Verder hebben we in 2024 diverse veiligheidscamera's geïnstalleerd. Risicomanagement bij het Muiderslot omvat maatregelen ter bescherming van bezoekers, medewerkers en de collectie.

Dit omvat een hulpverleningsplan, een getraind BHV-team en cybersecurity voor bescherming van systemen en data. Maatregelen worden jaarlijks geüpdatet. Het ministerie van OCW benadrukt dat veiligheid, ook in verband met hybride oorlogsdreiging, een prioriteit is. Cybersecurity kreeg in 2024 extra aandacht. Uit onderzoek bleek dat 30% van culturele organisaties recent een cyberincident had. Daarom is een handleiding opgesteld en volgden medewerkers een training om de digitale weerbaarheid te vergroten, in samenwerking met externe partners en DEN.

De belangrijkste risico's zijn de historisch hoge inflatie en de mogelijk onvoldoende middelen op de lange termijn om het groot onderhoud aan het Muiderslot adequaat uit te voeren. Dit laatste is een onderwerp van gesprek tussen het Muiderslot en het ministerie van OCW. Wat betreft andere financiële risico's volgt het museum een terughoudend beleid.

Stichting De Commissie

De Commissie van 1882 is nauw verbonden met Rijksmuseum Muiderslot. In 1882 is de stichting opgericht om zich in te zetten voor de inwendige restauratie en verfraaiing van het Muiderslot. Vandaag de dag ondersteunt de Stichting het Muiderslot financieel nog steeds, bijvoorbeeld met aankopen, restauraties of om de collectie beter zichtbaar te maken voor publiek.

Muiderkring

De Muiderkring is een divers gezelschap met leden uit het bedrijfsleven, de wetenschap, de literatuur, muziek, podium en beeldende kunsten. De kring heeft historische banden met het Muiderslot en komt minimaal twee keer per jaar bijeen op het Muiderslot om te dineren, te discussiëren en te musiceren. Het bestuur van de Muiderkring bestond in 2024 uit Annette de Vries (voorzitter), Elske van Holk (secretaris), Bert Meerstadt (penningmeester), Annelien van Bredenoord, Annemarie den Dekker, Erika Waardenburg, Liesbeth van der Pol en Maxim Februari. Begin november vierde het genootschap De Muiderkring haar 70-jarig jubileum in Gemeenlandhuis Amsterdam.

Financiële ondersteuning

In 2024 ontving Rijksmuseum Muiderslot structureel subsidie van het ministerie van OCW. Extra financiële ondersteuning kwam van:

- Provincie Noord-Holland
- Waterschap Gooi & Vechtstreek
- Gemeente Gooise Meren
- Stichting De Commissie

Veel dank aan alle financiers!

7. Financiën

Exploitatieresultaat en resultaatbestemming

Het museum sluit 2024 af met een exploitatieresultaat van +/- € 169.846,- vanwege investeringen in een nieuw horecapaviljoen en een kasteelatelier. Dankzij een zorgvuldig beheer van de algemene reserve en voldoende liquiditeit is de begroting sluitend gehouden, waardoor de continuïteit van onze activiteiten gewaarborgd blijft. Dit stelt ons in staat om onze ambities en culturele programmering op peil te houden. Concluderend laten de financiële risico's voor het Muiderslot zich kwalificeren als ruim voldoende tot goed.

Financiële positie en treasury statuut

Bij het beheer van het vermogen werkt Stichting Rijksmuseum Muiderslot volgens een treasury statuut. Uitgangspunt is dat het museum geen of weinig risico wil lopen en dat het uitzetten en aantrekken van gelden gebeurt op basis van wet- en regelgeving. We streven naar een zo beperkt mogelijk risico met hoog rendement.

Samenstelling inkomsten

Het Muiderslot is een ondernemend museum en verdiende tot de coronapandemie bijna twee derde van zijn inkomsten zelf. De verhouding eigen inkomsten en structurele subsidie is in 2024 wat gezakt naar 64% versus 36% (was in 2023 72% versus 28%). Voor een gezonde bedrijfsvoering en om toekomstige tegenvallende inkomsten voor te zijn en blijven, proberen we zoveel mogelijk bijdragen van derden te realiseren. Dit om te voorkomen dat er onnodig aanspraak wordt gemaakt op het continuïteitsvermogen van de organisatie.

BALANS

	31 december 2023	31 december 2024		31 december 2023	31 december 2024
ACTIVA	€	€	PASSIVA	€	€
Materiële vaste activa	1.173.444	2.260.995	Algemene reserve	1.125.513	1.193.222
			Bestemmingsreserve	774.300	774.300
			Bestemmingsfondsen	287.555	50.000
Totaal vaste activa	1.173.444	2.260.995	Totaal eigen vermogen	2.187.368	2.017.522
Vorraden	37.089	19.810	Voorziening groot onderhoud huisvesting	412.141	543.452
Vorderingen	313.824	475.583	Totaal voorzieningen	412.141	543.452
Liquide middelen	3.090.339	1.850.947	langlopende schulden >1 jaar	1.409.000	1.407.183
Totaal vlottende Activa	3.441.252	2.346.340	kortlopende schulden < 1 jaar	606.187	639.178
TOTALE ACTIVA	4.614.696	4.607.335	TOTALE PASSIVA	4.614.696	4.607.335

BATEN

	2023	Begroting	2024
Eigen inkomsten	€	€	€
Publieksinkomsten binnenland	2.043.108		1.788.350
Kaartverkoop	1.648.579		1.545.585
Overige publieksinkomsten	394.529		242.765
Publieksinkomsten buitenland	183.470		160.764
Totaal publieksinkomsten	2.226.578		1.949.114
Sponsorinkomsten	-		-
Vergoeding coproductent	-		-
Overige directe inkomsten	1.017		1.041
Totaal overige directe inkomsten	1.017		1.041
Totaal directe inkomsten	2.227.596		1.950.155
Indirecte inkomsten / vrijval	150.767		163.166
Private middelen-part. incl vrienden	30		-
Private middelen-bedrijven	3.764		15.282
Totaal bijdragen uit private middelen	154.561		178.448
Totaal eigen inkomsten	2.382.156	2.440.000	2.128.603
Baten in natura			
Subsidies	2023	Begroting	2024
Totaal structureel OCW	892.138	1.009.902	1.042.299
OCW: publieksactiviteiten	341.061	341.061	359.633
OCW: huisvesting	424.299	542.063	548.985
OCW: collectiebeheer	126.778	126.778	133.681
Totaal structureel Gemeente	4.000		4.000
Totaal structurele subsidies	896.138	1.009.902	1.046.299
Incidentele publieke subsidies	30.763		132.985
TOTALE BATEN	3.309.057	3.649.902	3.307.887

LASTEN

	2023	Begroting	2024
Personeelslasten	1.652.101	1.921.500	1.679.689
Huisvestingslasten	732.778	717.064	809.681
Afschrijvingen	120.245	72.263	143.561
Aankopen			
Overige lasten	753.553	1.082.575	821.354
TOTAAL LASTEN	3.258.677	3.793.402	3.454.285
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	50.380	-143.500	-146.398
Saldo rentebaten / -en lasten	-17.059	-3.000	-23.448
EXPLOITATIERESULTAAT	33.321	-146.500	-169.846

© Rijksmuseum Muiderslot
maart 2025

www.muiderslot.nl